

Sint Maartenskliniek
NIJMEGEN

Kaders van de cognitieve revalidatie

M.E. van Kessel

Sint Maartenskliniek RD&E / ACHN
Consortium Cognitieve Revalidatie ZON-MW

Deze presentatie

- ✓ definities cognitieve revalidatie
- ✓ behandelmodel klinische neuropsychologie
- ✓ behandelkader RN
- ✓ indelingen cognitieve revalidatie Wilson, Gross & Schutz
- ✓ inbedding programma vandaag
- ✓ multidisciplinair werken

Cognitieve revalidatie

- ✓ het systematisch toepassen van instructie en gestructureerde ervaringen met als doel het functioneren van cognitieve systemen te manipuleren, waardoor de kwaliteit of kwantiteit van cognitieve verwerking op een bepaald gebied verbetert (Robertson, 1999)

Cognitieve revalidatie

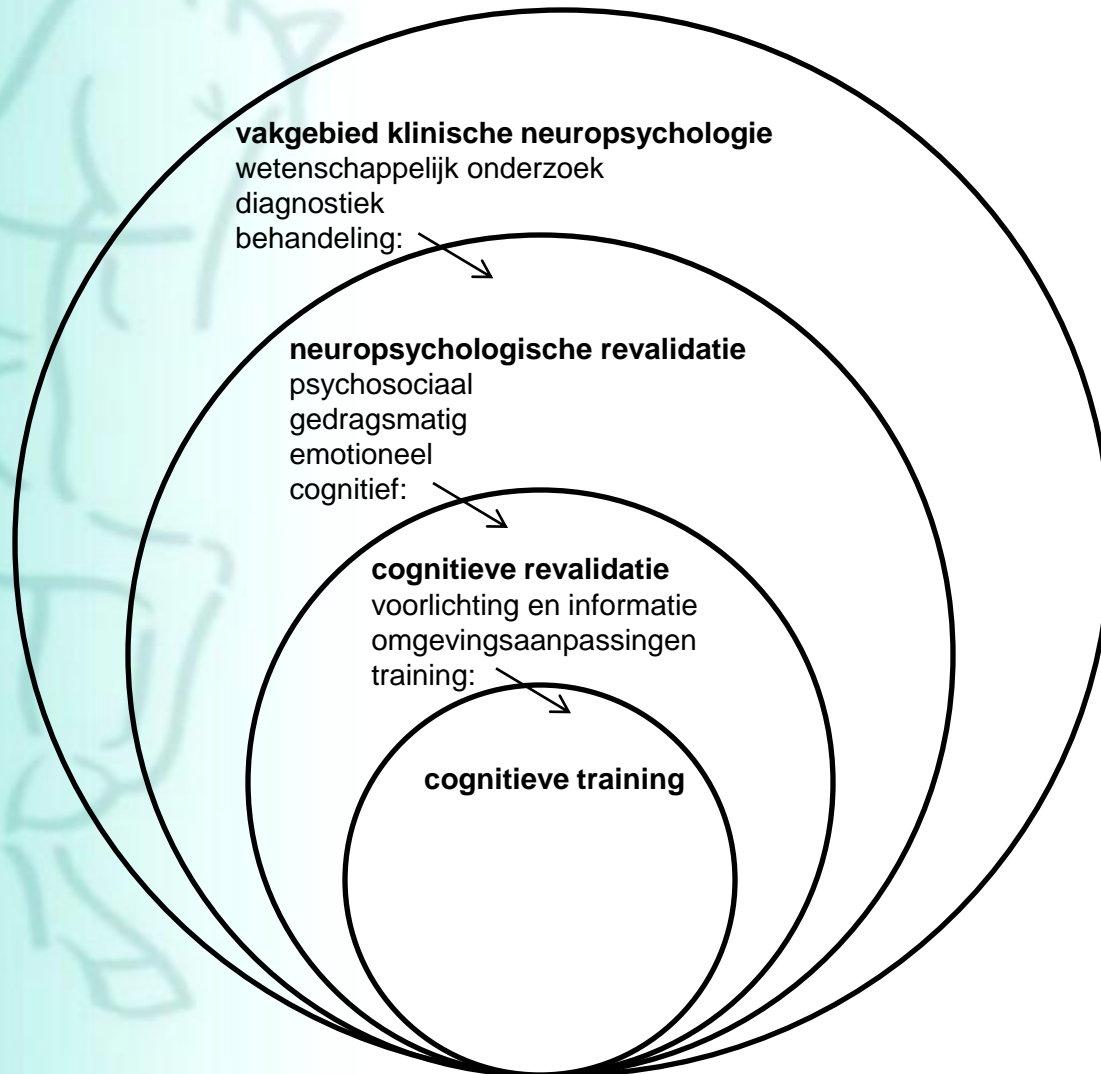
- ✓ behandeling, gericht op de directe gevolgen van hersenletsel in de zin van cognitieve stoornissen (Cicerone et al., 2000)

Cognitieve revalidatie

- ✓ elke interventiestrategie of techniek die patiënten en hun familieleden in staat stelt te leven met / om te gaan met / te compenseren voor / tot verminderen van / zich aan te passen aan cognitieve stoornissen veroorzaakt door hersenletsel (Wilson, 1997)

Begrippenkader klinische neuropsychologie

Fasotti, 2005

Neuropsychologische revalidatie

- ✓ bredere behandeling van patiënten met hersenletsel (en/of hun systeem), gericht op cognitieve, maar ook op emotionele, sociale en/of gedragsmatige problemen t.g.v. het hersenletsel, met als doel het zo goed mogelijk leren omgaan met deze problemen

Kwaliteitsprofiel Cognitieve Revalidatie RN

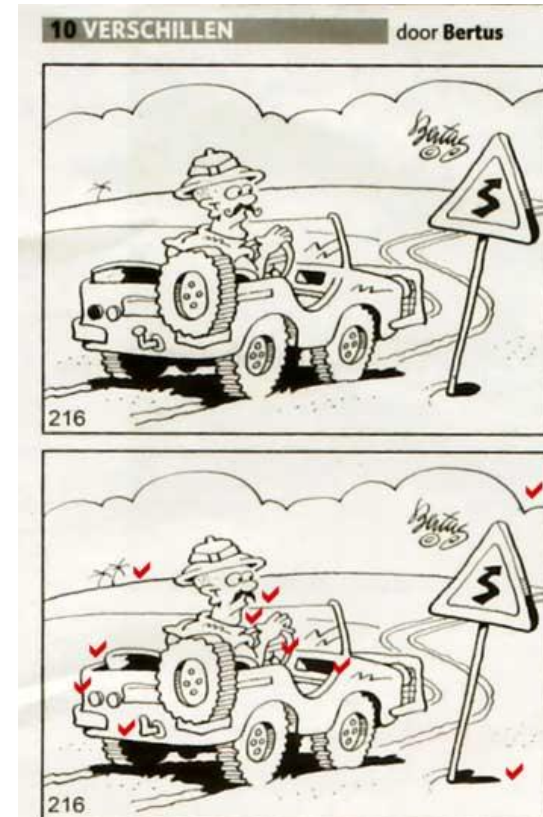
- ✓ programma's, gericht op patiënten met cognitieve, gedragsmatige en/of emotionele beperkingen na niet-aangeboren hersenletsel en/of het systeem dat met die beperkingen problemen ervaart
- 'neuropsychologische revalidatie'

Wilson, 1997

Benaderingen van cognitieve revalidatie:

- 1 cognitieve hertraining d.m.v. herhaling en oefening ('drill & practice'), zgn. 'functietraining'

Wilson, 1997

Benaderingen van cognitieve revalidatie:

2 benaderingen die gebaseerd zijn op modellen vanuit de cognitieve neuropsychologie

doel: herstel op stoornis-niveau

3 benaderingen die theorie en praktijk vanuit neuropsychologie, cognitieve psychologie en gedragstherapie combineren

doel: reduceren van beperkingen

Wilson, 1997

Benaderingen van cognitieve revalidatie:

- 4 holistische benaderingen die zich naast cognitieve aspecten ook richten op emotionele, motivationele en andere niet-cognitieve aspecten van het functioneren

→ 'neuropsychologische revalidatie'

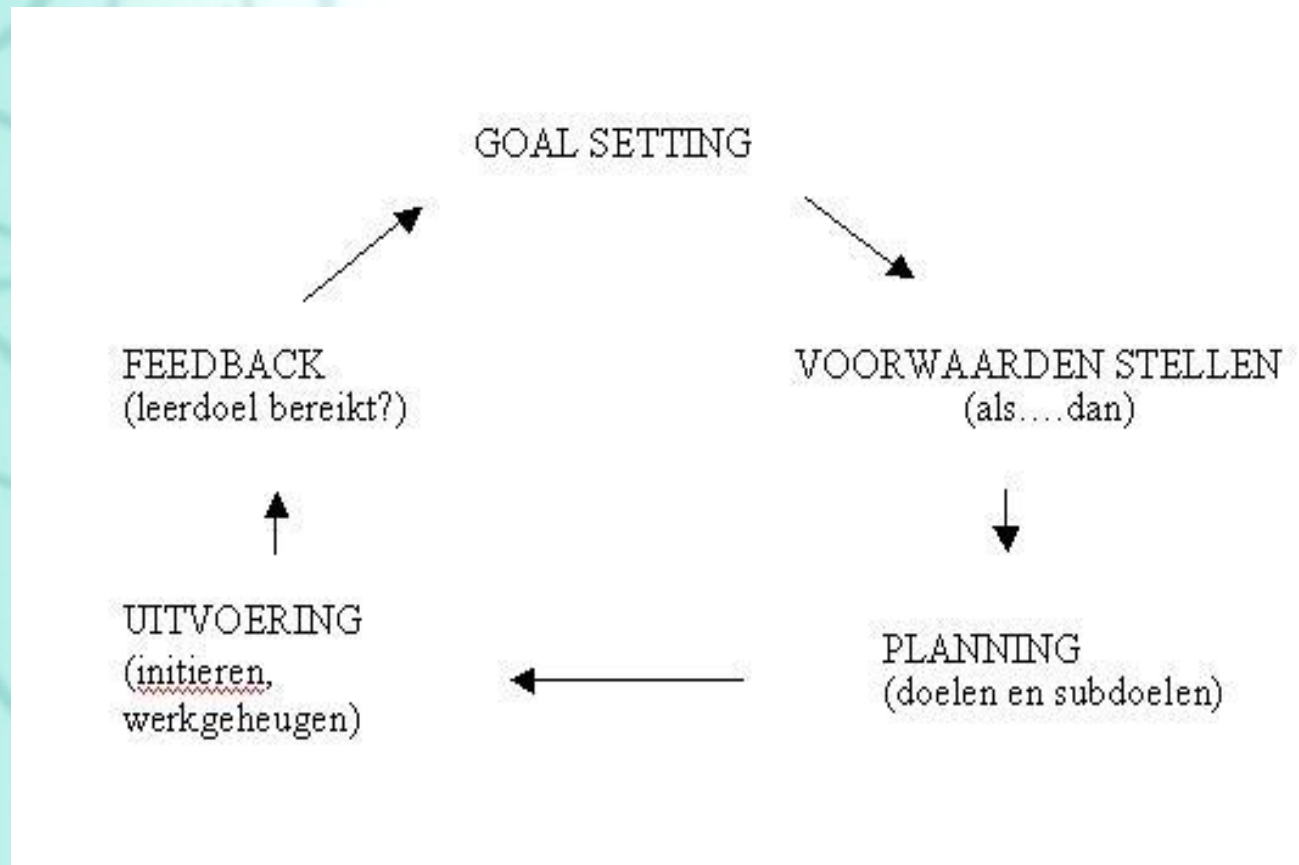

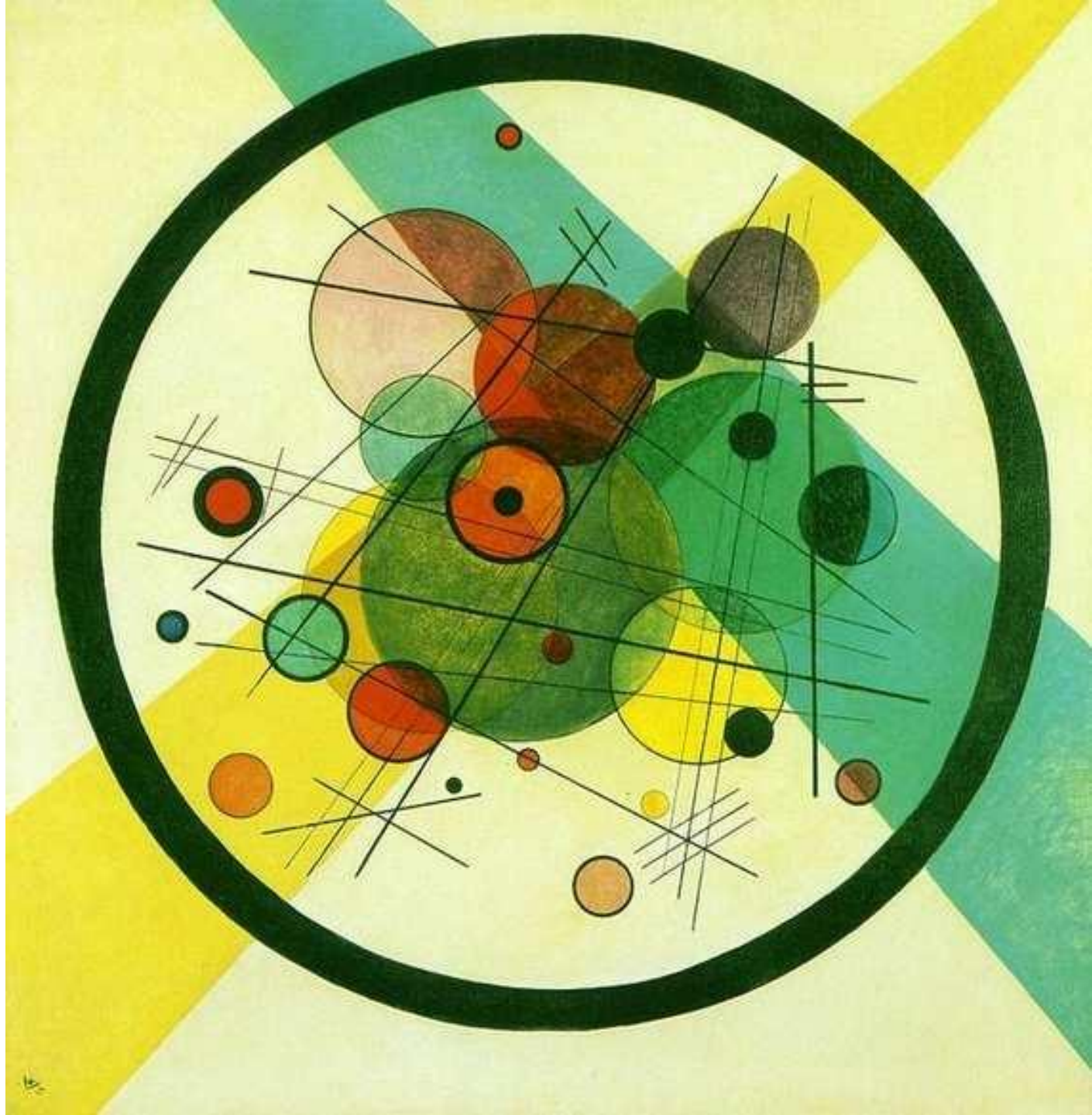
Gross & Schutz, 1986

	Learning	Generalization	Self-monitoring	Goal setting	Change in client's ...
Environmental control					Behaviour
S-R training	+				Behaviour
Skill training	+	+			Ability
Strategy substitution	+	+	+		Ability
Cognitive cycle	+	+	+	+	Attitude

Gross & Schutz, 1986

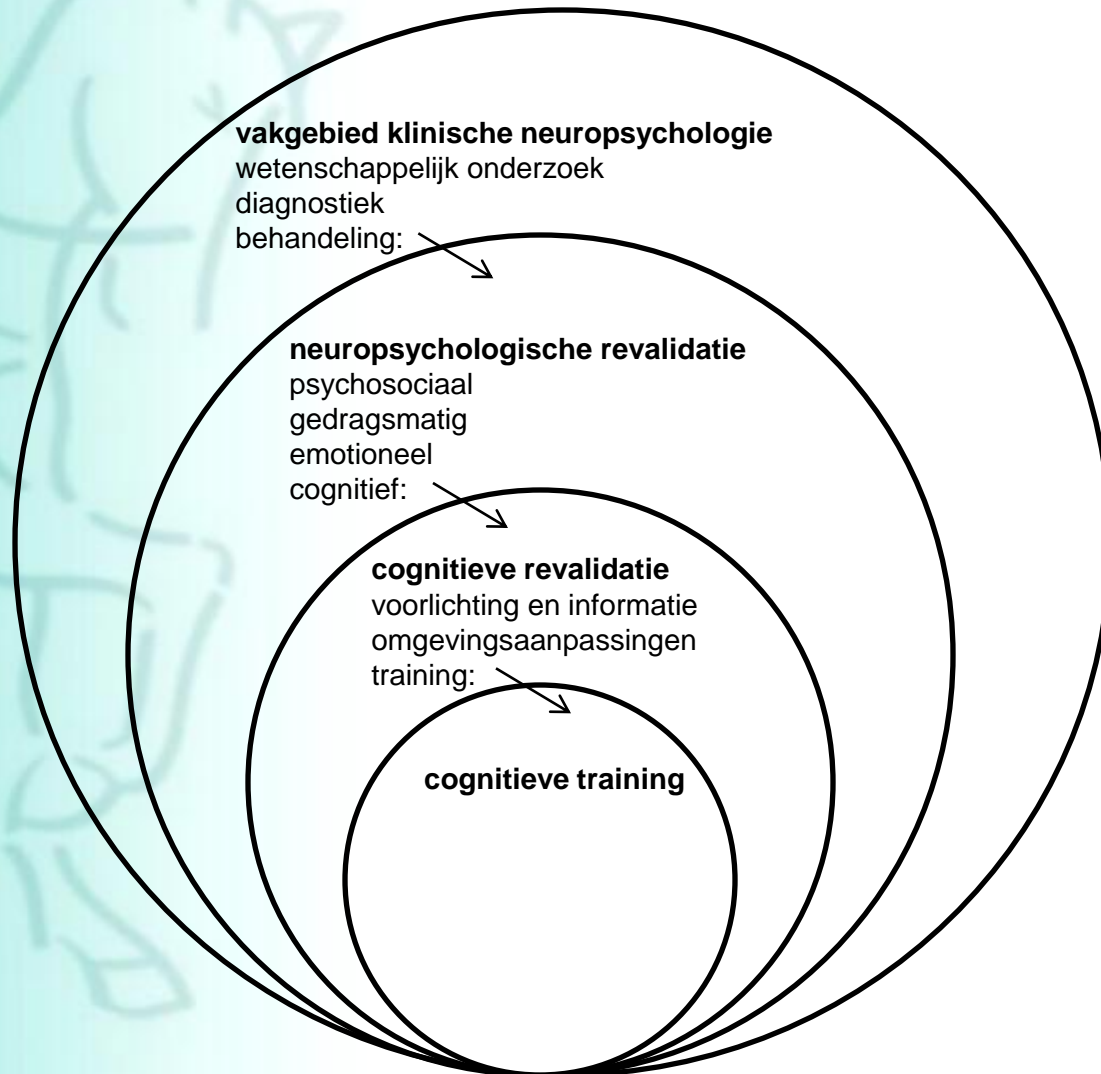
Cognitieve leercyclus:

Begrippenkader klinische neuropsychologie

Fasotti, 2005

Programma vandaag

- ✓ Revalidatie van executieve functies:
 - cognitieve/neuropsychologische revalidatie
 - gebaseerd op theorie vanuit neuropsychologie, cognitieve psychologie en gedragstherapie
 - strategietraining, expliciteert cognitieve cyclus

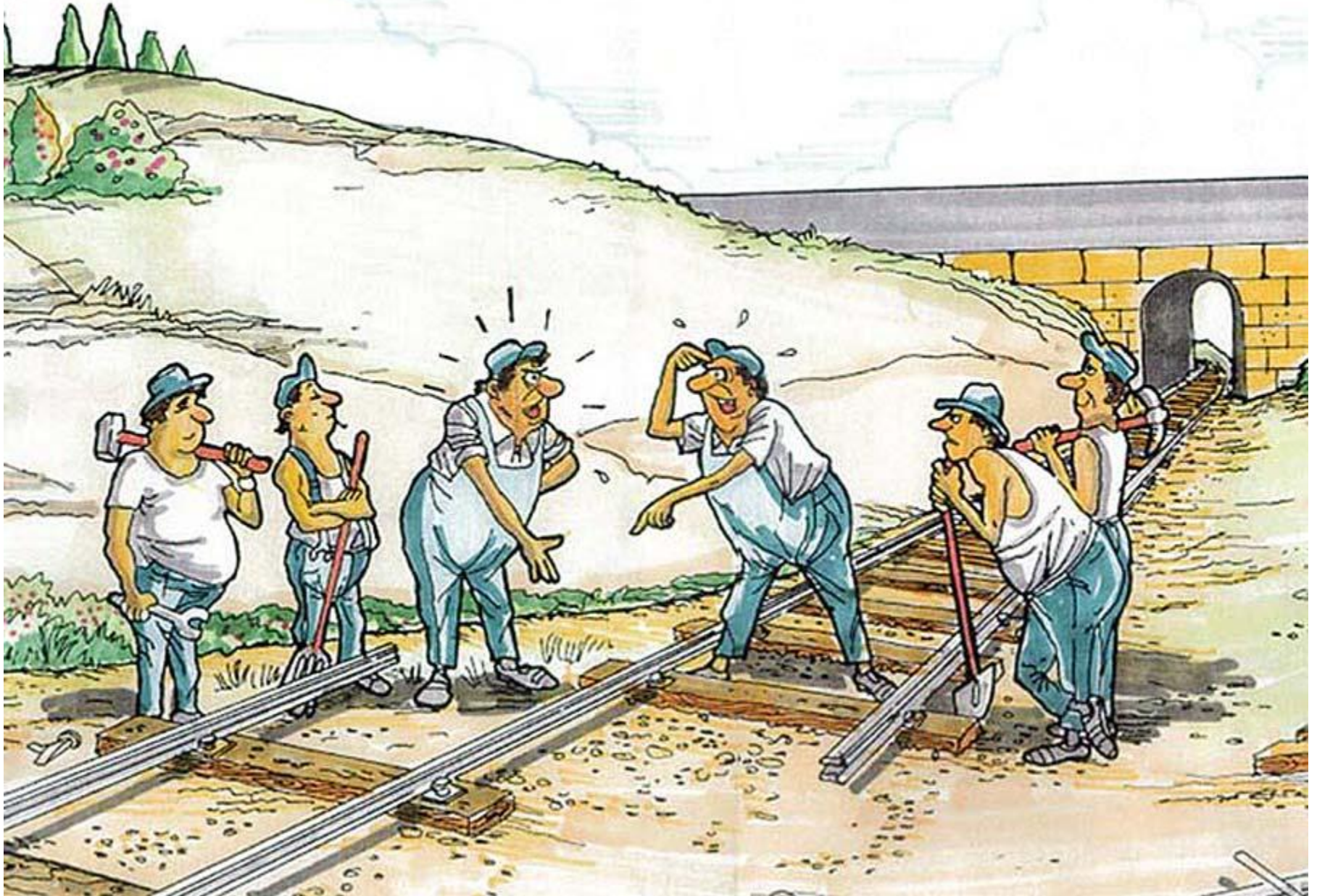
Programma vandaag

- ✓ Apraxietraining:
 - cognitieve revalidatie
 - gebaseerd op ergotherapeutische principes en neurowetenschappelijke kennis over informatieverwerking en herstel
 - strategietraining (vaardigheidstraining?)

Programma vandaag

- ✓ Ziektebesef / -inzicht:
neuropsychologische revalidatie?
- ✓ Psycho-educatie:
cognitieve revalidatie
(mogelijk ook neuropsychologische revalidatie)
- ✓ Bewegingsagogie:
bijdragend aan cognitieve revalidatie

Team Work

Interdisciplinaire samenwerking

- ✓ verschil tussen 'werken met patiënten met cognitieve problemen' en 'cognitieve revalidatie'

Interdisciplinaire samenwerking

Rollen in het multidisciplinaire team:

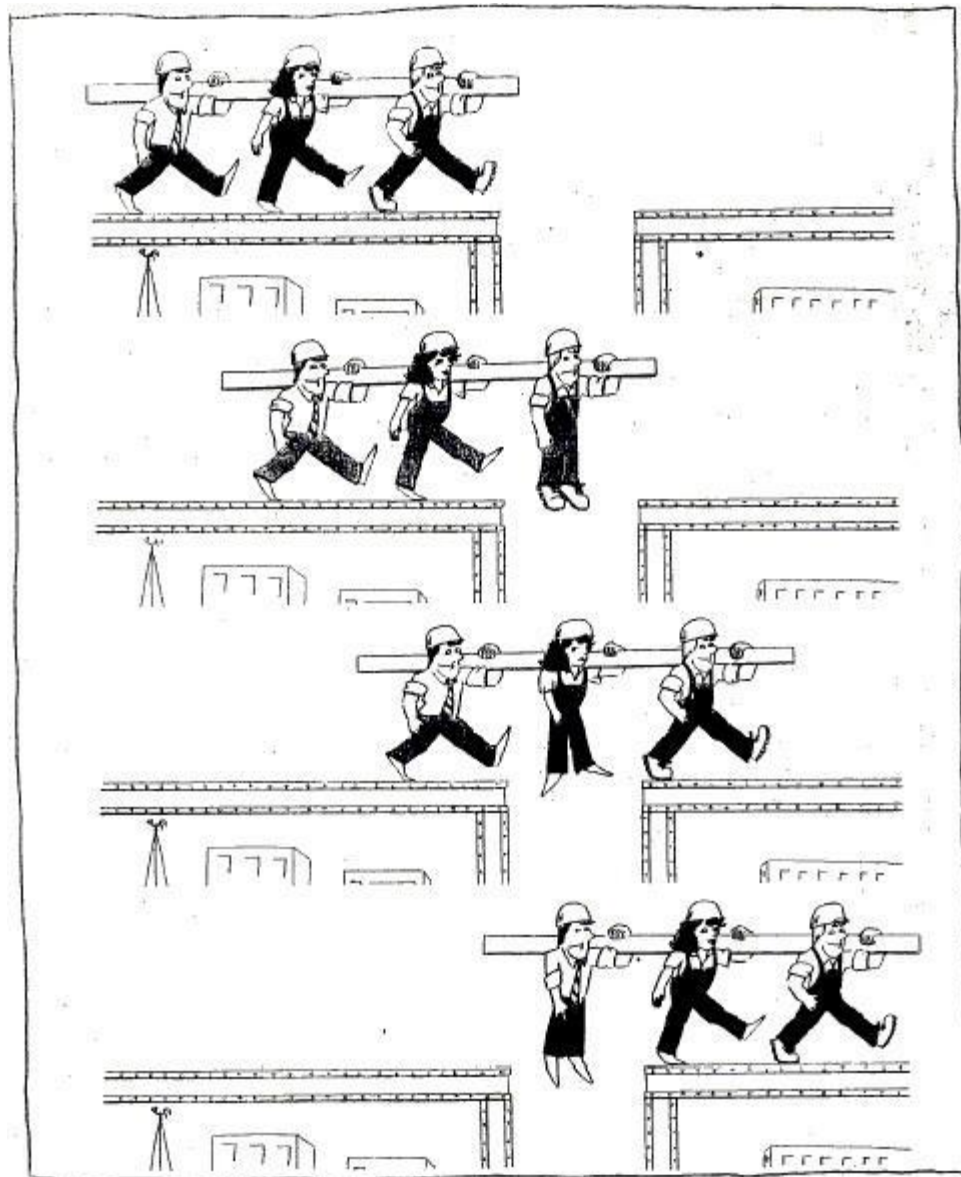
- ✓ hanteren / rekening houden met
- ✓ observeren / illustreren
- ✓ toepassen van revalidatieprincipes
- ✓ vormgeven en invulling van cognitieve revalidatie o.b.v. theorievorming (neurowetenschappen) en empirisch onderzoek

Interdisciplinaire samenwerking

Afhankelijk van:

- ✓ revalidatiedoelstellingen
- ✓ revalidatiefase

→ belang achterliggende theoretisch gefundeerde visie over onderliggende stoornissen en aanleren nieuw gedrag (bij elke patiënt opnieuw!)

Tot slot

Namens het Consortium Cognitieve
Revalidatie:

6 juni 2008

Symposium 'Richtlijnen cognitieve revalidatie:
een brug tussen wetenschap en praktijk'

(herhaling van 6 december 2007)

<http://www-np.unimaas.nl/symposia/>